

Youq Banhwnz Dingq Singyaem Ranzmbanj

在深夜聆听故乡的声音

□ Siz Caizfuh sij Mungz Sugij hoiz

□石才夫 著 蒙树起 译

Lungzngeih

Lungzngeih dwg canghfaex, de dwg bouxvunz saenzgeiz he. Baenzlawz yienghneix gangj? De dwg bouxvunz guh nazreih he, ndaw ranz cix yo daengx dauq sawloih 《Swzyenz》, mwngz naeuz geizgvaiq lwi?

Lungzngeih baiz youq ban cih “youj”, caeuq daxboh gou doengznienz, hoeng de beij daxboh gou hung ndwen he, ndigah gou heuh de baenz “lungz”. Heuh lungzngeih, dwg aenvih ranz de lij miz boux dem beij de nienzgeij hung, dou heuh “lungzdaih”.

Lungzngeih dwg canghfaex, hix dwg cangh-caepranz, lij rox coih danci、cibuh、aencung daengj doenghgiy huq lajmbanj gingciengz raen haenx. Lungzngeih lij rox nyib buhvaq dem, gij buhdaenj de soqlaiz cungj dwg swhgeij nyib. Youq seiqhenz mbanj dou geijcib goengleix, lungzngeih gig mizmingz. Mwngz cam bangeq, dwen aen coh Siz saefouh, mbouj miz geijlai vunz mbouj rox.

Gangj hong canghfaex lungzngeih gonq. Lungzngeih dwg canghfaex doj, gij hongdawz de cungj dwg soujgoeng, de guh hongfaex mbouj yungh dienhdoengh, gawq、bauh、siuq、ding, cungj dwg baengh song fwngz bae doq. Lungzngeih gvihbuh、daenggeij、loengx、ringj daengj cungj mbouj ved doz, caenh geiq gij cikconq de, yienzhaeuh sien baenz yiengh baenz yiengh guh ndei, caiq daephah couh baenz. Yienghyiengh cungj haeujsim, mbouj lujlaj saek di. Guh aen loengx he, lungzngeih couh mbouj caeuq bouxwnq guh doxlumj, yienghsiengq、dinfwngz、youzcaet, yawj hwnjbae cungj simsangj dangqmaz. Nyaemh bouxwnq baenzlawz doxbeij, yungh liuh doxdoengz, cikconq doxdoengz, youzcaet doxdoengz, guh okdaeuj baez yawj, aen loengx cungj mbouj doxdoengz. Mwngz mbouj fug mbouj ndaej.

Mwh gou daengz ndaw yangh(seizhaenx heuh gunghse)doeg cuhcungh, aen loengx nyaeq daj ndaw ranz daiq bae haenx couh dwg daxmeh cingj lungzngeih bang guh. Daengz hagdangz dwg youq rug hung, daengx ban 30 lai boux doengzhag bouxboux aen loengx he, hung iq mbouj doxdoengz, moq gaeuq mbouj doxlumj, gij yiengh loengx hix ca mbouj geijlai. Hoeng baez yawj hwnjbae, lij dwg aen loengxfaex gou ceiq lwenqda. Hojsik gou caengz ndaej daekeiq geijlai nanz, miz haemh he bouxcaeɡ ndonj haeuj ndaw rug, dandoeg caeg aen loengx gou bae, gou vihneix nanzgvaq haujlai nanz.

Dinfwngz lungzngeih dauqdaej baenzlawz ndei?

二伯

二伯是个木匠，简直是个奇人。怎么说？他一个地道老农，家里竟藏着成套的《辞源》，你说奇不奇？

二伯排“有”字辈，与我父亲是同年，但他比我父亲大一个月，所以我称他为“伯”。叫二伯，是因为他那一房中，还有一位年纪比他大的，我们叫“大伯”。

二伯是个木匠，同时泥水工也相当好，还会修理自行车、缝纫机、闹钟等这些农村常见的机械。二伯还会裁缝，他的衣服从来都是自己做的。在我们那片方圆几十里地方，二伯可是一位名人。上了点年纪的人，说起桃村的石师傅，几乎没有不知道的。

先说二伯的木工活。二伯是传统的木匠，所有工具都是手工的，他反对现今木工普遍使用的电动工具，锯、刨、凿、钉，全凭双手。二伯做的家具包括衣柜、桌椅、箱子、碗柜之类，不用图纸，只记个尺寸，然后先一件一件做好零件，再组装。一钉一铆，一丝不苟，绝不含糊。同是做个简单的木箱，二伯做的硬就是与众不同，外观、做工、油漆，看上去赏心悦目。别的人任怎样模仿，即便是用同样的木料，同样的尺寸，同样的油漆，做出来一看，两回事。你不服都不行。

我到乡里（那时叫公社）读初中时，从家里带的那只小木箱就是母亲请二伯做的。到学校住的是大宿舍，全班30多个男同学人手一只箱子，大小不一，新旧不等，样式却差不多。可是一眼看去，还是我的那只木箱最是抢眼。可惜我没得意多久，有一次小偷夜晚潜入宿舍，惟独就偷走了我的木箱，我为此难过了好一阵子。

二伯的木工手艺到底有多出色？说两条就能说明问题：他做的木柜，没上油漆之前，你可以把水倒满进去，但一滴水也不会漏出来。还有，他做的水桶，外面可以不加桶箍，到老井挑水，不用担心会散架。

如果单凭木工手艺，当然二伯也还仅仅是个木匠而已。二伯的绝活还有泥瓦工。就是起房子砌砖，他可以不用拉线，凭眼力往上砌，末了你用线测量，纵横上下，竟不差分毫。另外，他勾的外墙缝砖，干净利落，看上去就像一幅艺术品。

二伯老了，住在自己早些年亲手一砖一瓦盖起来的小平房里，四周种着蔬菜瓜果，花生芝麻。二伯的房子在村子前面一片水田中间，显得很孤独。只有门前一丛青竹，蓬勃着一团翠绿，显示了二伯的秉性。

其实二伯本就孤独。他的世界本不是我们村这么个小地方的。听老人说，他年轻时出去闯荡过，见过大世面的，后来不知为什么又回来了。我在县城读高中时，放假回到家，二伯常常过来和我聊天。不说别的，竟是跟我讨论诗词。我一个中学生，对那些平仄格律知之甚少。但二伯觉得，整个村子，也就只能跟我谈。我不懂，其他人就更不用说了。

二伯对那些诗词的痴迷，是很让人钦佩的。他没受过多少传统教育，更不用说正规的文字训练，凭自己的悟性，肯钻研，居然把对一般人来说艰深难懂的诗词格律弄得头头是道。

二伯的老师就是《辞源》。二十世纪八十年代初，一套《辞源》的价格，几乎就是一个干部一月的工资收入。但二伯一介老农，却不惜整套购回家。然后，天天一有空，就这么翻看，一个人念念有词。

二伯跟我念过他的作品，大多是咏物抒怀之类。可惜我没能记下来。这次为了这篇文字，我专门赶回老家，去看了二伯。二伯今年76岁，耳朵已经有些背，牙也快掉光了。他现在不再做木工活了，却喜欢出去走山——看风水。二伯的孩子想带他去镶副假牙，他嫌麻烦，不去。于是都说他固执。但二伯不管，依旧我行我素。

二伯是有些孤独，但孤独又有什么不好呢？

(6完)

Lwnh song diuz mwngz couh rox: De guh gij gvihfaex haenx, caengz cat youzcaet, mwngz dauj raemx roengz ndaw loengx rim bae, hoeng ndik raemx he cungj mbouj laeuh okddaeuj. Lijmiz, de guh gij doengjraemx haenx, baihrog mbouj gya aen’gyok hix baenz, daengz cingjlaux bae rap raemx, mbouj you de dek.

Danghnaeuz dan baengh dinfwngz canghfaex, lungzngeih caenh suenq boux canghfaex bingzciengz he. Lungzngeih lijdwg canghcaepranz maenh’ak he. Hwnj ranz caep cien, de mbouj rag mae cungj ndaej, baengh lwgda caep doxhwnj, gvaqlaeng mwngz aeu mae bae dag, daengj vang gwnz laj, mbouj ca saek di. Lijmiz, gij gehcien gaiq ciengz de caep haenx, cingjcaez seuqcingh raixcaix, yawj hwnjbae lumj fuk veh he nei.

Lungzngeih geq lo, gag youq aen ranznayeq seizcoz swhgeij baez gonj cien baez gep vax caep baenz haenx, seiqhenz ranz ndaem byaekheu gva mak, duhdoem lwgraz. Ranz lungzngeih youq ndaw cungqgyang nazraemx najmbanj, yiengh godog dangqmaz. Bakdou ranz miz caz go’ndoek he, mwncupcup, lungzngeih couh lumj go’ndoek nei sohswd maenh’ak.

Gizsaed Lungzngieh yienzbonj couh godog. Aen seiqqyaiq de yienzbonj couh mbouj dwg youq gizdieg nyaeq mbanj dou. Dingq bouxgeq lwnh, mwh seizcoz de bae diegrog guhhong gvaq, cungj vunz lawz yiengh saeh lawz cungj raen gvaq, gvaqlaeng mbouj rox vihmaz youh dauqma lo. Mwh gou lij youq yienhsingz doeg gauhcungh, cuengqgyaj dauqma ranz, lungzngeih gingciengz gvaqdaeuj caeuq gou lwnhgoj. Mbouj lwnh gizyawz, couh caeuq gou lwnh sihswz. Gou boux cunghagseng he, gij sei baenzlawz sij lijcaengz rox geijlai law. Hoeng lungzngeih nyinhnaeuz, daengx aen mbanj, hix caenh ndaej caeuq gou lwnh. Danghnaeuz gou mbouj rox, bouxwnq engqgya mbouj rox lo.

Lungzngeih maez gij sihswz haenx, hawj gou gingqboiq raixcaix. De mbouj doeg gvaq geijlai saw, hix mbouj hag gvaq sij sei, hoeng gij geklwd ndaw sei bouxwnq cungj nanz rox haenx de cungj loengh ndaej cingcing cujcuj.

Lauxsae lungzngeih couh dwg bonj sawloih 《Swzyenz》. Ngeihcib seiqgeij betcib nienzdaih co, cawx dauq 《Swzyenz》he, yaek yungh baenz ndwen gunghswb boux ganbu he. Hoeng lungzngeih cix dwg bouxguh hong he, cix gamj cawx dauq saw neix dauqranz. Gvaqlaeng, ngoenznaengz baez ndaej hoengq, couh baenzneix yawj, baenzneix hag.

Lungzngeih hawj gou doeg gij sawfaenz de gvaq, dingzlai dwg sij saeh caeuq gij simsiengi swhgeij. Hojsik gou geiq mbouj ndaej lo. Baezneix vih sij bien faenzcieng neix, gou cienmonz ganj dauq ranzmbanj, bae yawj lungzngeih baez he. Lungz-ngeih bineix 76 bi, rwz miz di nuk, heuj hix yaek doek liux lo. Seizneix de mboujcai q guh hong canghfaex lo, cix maij okbae byaij bya——yawj fungsij. Lwg lungzngeih siengj daiq de bae sieng fouq heujgyaj he, de yiemz mazfanz, mbouj bae. Vihneix cungj naeuz de gaemhmengz. Hoeng lungzngeih mbouj guenj, ciuqyiengh mwngz guh mwngz gou guh gou.

Lungzngeih dwg miz di godog, hoeng godog youh miz gijmaz mbouj ndei ne?

(6 sat)